

SIHIRBAZLIĞIN PÜF NOKTALARI

Brigitte ROTHLEIN

Nesneleri birden bire yoketmek ve sonra umulmadık yerde yeniden ortaya çıkarmak; kadınları testere ile ikiye bölmek veya boşlukta durdurmak ve buna benzer birçok gösteri. Sihirbazlar bizi şaşırtan bu numaraların sırrını kesinlikle açıklamazlar. Ancak yazımızda bunlardan birçoğunu öğrenebileceksiniz.

Bir süre önce bir gösteriyi izlerken, programı gerçekleştiren sihirbaz, izleyicilerin içinden "kurban" olarak beni seçti; istediği kol saatimi bir havanın içine atıp küçük parçalara ayırdı. Şaşkın bir şekilde sağa sola bakınmaya başladım. Bir yandan bu kadar tanık önünde saatimin elimden alınamayacağını rahatlığını hissederken, diğer yandan, belki de bu gösteride sihirbazın başarıya ulaşamayacağı ve saatimi tekrar geri getiremeyeceği düşüncesi beni korkutuyordu. Bu gerilim altında beklerken, yardımcı kız içeriye bir ekmeğe getir. Ekmeği böldüler ve şaşkın bakışlarım arasında saatimi içinden çıkardılar. Saatte hiçbir zedelenme yoktu. Sihirbazın bunu nasıl başardığını günlerce düşündüm sonradan.

Yüzyıllardır sihirbazlık gösterileri insanların en çok ilgi gösterdiği bir eğlence şekli niteliğini sürdürülmüştür. Tabii bu arada sihirbazlar, bu hilelerin sırrını özenle saklamışlar ve yalnızca en güvendikleri sırdaşlarına açıklamışlardır.

Ancak "Sihirbazlık Sanatı" adlı kitabında Werner Waldmann en ilginç sihirbazlık hilelerini gözler önüne sermiş bulunuyor. Artık bu durumda herkes, bu kitabı okuyarak bir kadının testere ile nasıl ikiye ayrıldığını, diğer bir kadının boşlukta nasıl durdurulabildiğini, düşüncelerin nasıl okunduğunu ya da kol saatinin gözler önünde parçalanarak tekrar nasıl orijinal şekliyle ortaya çıkarıldığını öğrenebilir. İşte biz

bunlardan birkaçını sizlere sunmak istiyoruz.

Las Vegas'ta 15 yıla yakın bir süre gösterileri aynı ilgiyle izlenen iki Alman yıldız boy gösteriyor: Siegfried ve Roy. Atraksiyonların birbirini izlediği ve olağanüstü gösterilerin bile normal sayıldığı Las Vegas'ta bu ikilinin gördüğü büyük ilgi, onların ne denli başarılı olduklarını kanıtıyor. Gösterilerinde boğa yılanını Flamingo'ya çeviriyorlar, genç bir kadını elektrikli testere ile kesiyorlar, kızları kertenkele haline sokuyorlar ve sonunda da sandığın içindeki bir kadını yok edip yerine vahşi bir kediyi ortaya çıkarıyorlar.

Bu son gösteri, sirklerde de sahnelenmektedir. Yüksek ayaklı büyük bir kafes piste getirilir. Ayaklar, izleyicilerin kafesin altını görebilmeleri açısından önemlidir. Kafesin arka duvarını bir perde kaplamaktadır. Gerektiğinde bu perde ile kafesin tümü örtülebilir. Bu yardımcı kız, kafesin önüne getirilen merdivene çıkarak kafese girer. Bu arada kafesin boş olduğu tüm izleyicilere gösterilir. Sonra kapı kapanır ve perde ile kafesin çevresi örtülür. Merdiven alınır, kafes yerle hiçbir bağlantısı olmaksızın sahnede tek başına kalır. İçerideki kız için yerin içine girme olanağı kesinlikle yoktur artık. Hemen ardından perde çekilir ve kızın kaybolmuş olduğu gö-

Gösteri sanatçıları Siegfried ve Roy, olağanüstü numaralarından biri olan "Boşlukta Kadın"ı sergilerken görülmüştür.

rülür. Onun kafesteki yerini, yetişkin bir yırtıcı kedi almıştır.

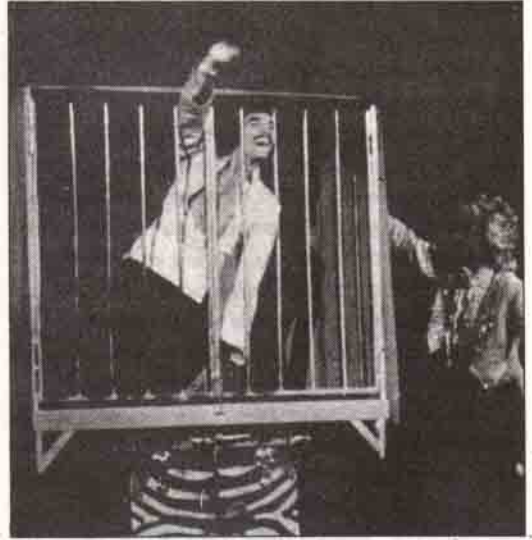
Vahşi bir hayvandan bu oyunda rol alması beklenemez. Bu yüzden kedinin başlangıçtan beri kafesin içinde bulunması gerekir. Tabii bu arada kedi bu role almış, sakin bir hayvan olmalıdır. Çünkü en küçük bir miyavlama gösteriyi bozabilir.

Kafesin geri planındaki duvar görünümünü veren perde, arkasındaki gerçek duvarı saklamaktadır. İşte bu ikisinin arasındaki boşluk, kedinin baştan beri oturmakta olduğu yerdir. Perde gerildiğinde, arka duvar öne doğru açılır ve hayvanın kafesin içine girmesini sağlar. Ancak daha önce kız, kendini güvenceye almak zorundadır. Eğer kafesin tabanı yeterli kadar yüksek olsaydı, kızın buradan kaybolduğunu düşünebilirdik. Bu durumda da gösteri, inanırlılığında çok şey yitirirdi; izleyiciler için kızın, kafesin tabanında saklandığını tahmin etmek zor olmazdı.

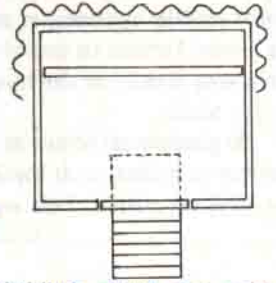
İşte işin hilesi: Perde örtülür örtülmez, kız küçük bir delikten öne doğru kayarak yürüyen bir merdivene erişir. Bu merdiven oyuk olup, yapısal olarak uçaklardaki "Gangway"leri andırır. İkinci aşamada kız, perdenin örtülü olduğu süre içinde rahatça bu merdivenin içinde dışarıya çıkar.

İnsanların testere ile kesilmesi de yalnızca Las Vegas'ta sergilenen bir oyun değildir. Çok ünlü bir numara olup, birçok gösteride tekrarlanır. Amerika'lı Horace Goldin bu dalda en çok ilgi toplayan sanatçıdır. Onun gösterisinde kesilmesi gereken kız, gösteri sırasında görünür bir biçimde durmakta ve solda ayakları, sağda kafası gözükmektedir. Goldin, meslektaşlarının bu gösteriyi sahnede sergilemesini mahkeme kararıyla yasaklatmak için birkaç bin dolar yatırmıştır.

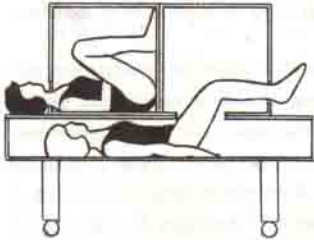
Goldin'in bu gösterisinde, yardımcılar büyükçe bir tahta sandığı içeri getirip bir masanın üzerine koyarlar. Sandık

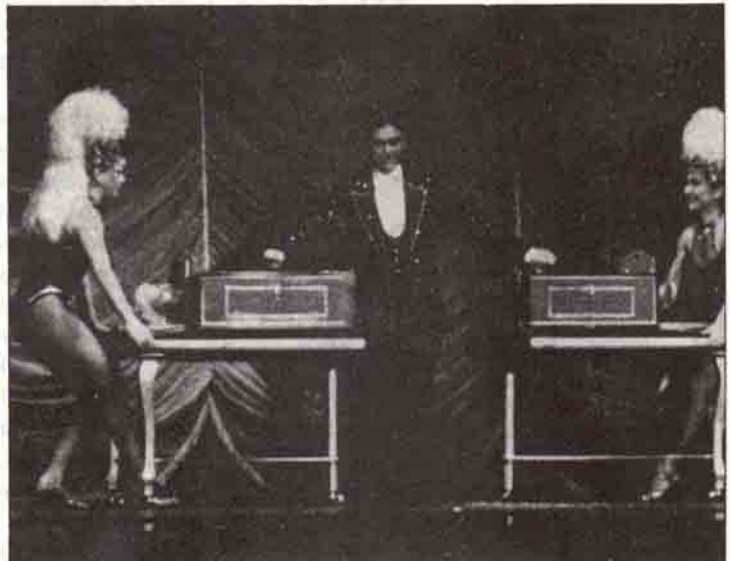
Roy yırtıcı bir kedi haline şöyle dönüşüyor: Daha önceden değiştirilmiş olan kafes duvarının arkasında, yırtıcı kedi gizlenmiş durumdadır. Kafesin ön tarafındaki adam, perdenin yardımıyla merdivene geçiyor ve oradan kayboluyor. Önceden değiştirilmiş duvar öne açılınca da hayvan ortaya çıkıyor.

yukarıdan ve yandan açılabilir. Sandığın içine bir kız sırtüstü uzanır; başını bir yandaki delikten, ayaklarını da diğer yandaki delikten dışarıya çıkarmıştır. Sandık kapatılır ve

Testere ile kesilen kadın aslında iki kadından oluşmaktadır. Bu iki kadın, sandığın her iki bölümüne öyle yerleştirilir ki, birinin yalnızca başı, diğerinin ise ayakları görünür. Bütün bunlar çok kısa sürede gerçekleştirilirken, gösteriyi yapan da izleyicileri perdeler.

Goldin tarafından testere ile ortadan ikiye bölünür. Daha sonra Goldin, kesilen yerde oluşan boşluğa iki tahta plaka sokar ve ve hatta bununla da yetinmeyip, masanın üzerinde her iki parçayı birbirinden ayırır.

Bu aslında sanıldığı kadar imkânsız değildir. Çünkü Goldin burada iki ayrı kız kullanmaktadır. İzleyicilerin varlığından haberdar olmadıkları ikinci kız, yeterince derin olan masanın içinde saklanmıştır. Masanın kusursuz dekoru ve uzunlamasına şekillendirilmiş olması, izleyiciyi kolayca yanıltabilmektedir. Görünmeyen kız, sandık tabanındaki bir kapak aracılığıyla bacaklarını sandığın içine ve oradan da boşluktan dışarıya uzatabilmektedir. İzleyicilerin önünde sandığın içine yatan kıza ise yalnızca bacaklarını göğsüne doğru çekmek kalır. Tüm bunlar yalnızca birkaç saniyede gerçekleştirilir. Goldin bu kısa sürede, seyirciler ile görünen kızın ayakları arasına girerek perdeleme yapar ve değişim farketmelerine engel olur.

En az "Testere İle Kesilen Kadın" kadar klasik olan bir diğer numara da "Boşlukta Duran Kadın"dır. Bu gösteri için birçok yenilikler uygulanmıştır, ama hepsinde de ana prensip aynıdır. Yardımcı kız önce bir şezlonga uzanır ve sonra yavaş yavaş yükselir; bir süre havada kaldıktan sonra tekrar aşağıya süzülür.

Bu gösterinin püf noktası ise şöyle: Kız ya dar bir tabla üzerinde uzanmakta, ya da boşlukta durduğu hissini veren bir korse taşımaktadır. Tabla veya korse son derece ince

Bıçak sandığı gösterisi için seçilen "kurban"ın usulca eğilip bükülebilir bir vücuda sahip olması gereklidir. Burada sandığın ön duvarı bir camla bütünlendirilmiştir. Böylece sandıktaki kadının 21 adet kılıç arasında nasıl saklandığı görülebilmektedir. Kuşkusuz bu durum gösteri sırasında izleyiciler tarafından farkedilmez.

Boşlukta duran kadın, aslında tel hatlatların tuttuğu bir altlık üzerinde yalmaktadır. Kadının gerçekten boşlukta durduğunu kanıtlamak için etrafından bir çember geçirilir. Sıra şöyledir: Önce ayaklardan başa, sonra her bir dönüştür sonra sık sık ileri geri. Bu işlem, çember ayaklığın son döneminde çıkarılıp alınana kadar sürer.

tellerle bağlanmış olup, bu teller kızın arkasında, sahnenin geri tarafında yukarıya ve aşağıya hareket ederler. Sahnenin arka planı, izleyicilerini bu telleri fark edemeyecekleri bir şekilde dekore edilmiştir. Kızı yukarıya kaldıran mekanizma sahnenin arkasında gizlidir. Tabii burada mekanizmanın oldukça dayanıklı bir yapıya sahip olmasına özen gösterilmelidir.

Bu illüzyonun en heyecan uyandırıcı noktası kuşkusuz kızın hiçbir yere dayanma olasılığının olmadığına sihirbaz tarafından izleyiciye kanıtlanmasıdır. Ve işte gösterinin hilesi de buradadır. Sihirbaz, çemberi kızın süzülen vücudundan tam anlamıyla geçirmez. Kızın vücudu ortadan tel hatla bağlı olmayıp, vücuda paralel "S" biçiminde bir metal çubuk üzerindedir. Sihirbazın çemberi kusursuz olarak nasıl geçirmesi gerektiği, şekilde görülmektedir.

Şu ana kadar açıkladığımız sihirbazlık örneklerinde daha büyük ve pahalı düzenlemelere gereklenme duyulmaktadır. Yani bu gösteriler daha küçük çevrelerde sergilenmeye uygun değildir. Ancak herkesin birkaç alıştırma ile kendi kendine öğrenip uygulayabileceği numaralar da vardır. Burada sizler için, uzun süre alıştırmaya gerek kalmadan öğrenilebilen birkaç hokkabazlık örneğini sunmak istiyoruz.

Örneğin "Buzdaki İskambil Kartı" numarası, özellikle bir eğlence partisi için idealdir. Hokkabaz, konuklardan birine herhangi bir kartı seçtirir. İzleyicilerden biri, seçilen bu kartı dört parçaya böler. Hokkabazın topladığı bu dört parçadan birini diğer bir izleyici alır ve kalan üç parçayı yakar. Bir süre sonra, hokkabaz, ev sahibinden tepsi içinde bir muz parçası getirmesini rica eder. Gelen buz kalıbının içinde, dörtte biri eksik olan bir iskambil kartı, donmuş bir şekilde görünmektedir. Konuklar bunu eritip kartı çıkarırlar. Saklanmış olan çeyrek parçayı bu eksik kartla birleştirdiklerinde, bu iki parçanın birbirini tam anlamıyla bütünlediğini şaşkınlıkla görürler.

Bu numara, uğraştırıcı bir ön hazırlık gerektirir. Gösteriden birkaç saat önce, konuğa seçtirilecek olan kart belirlenir. Bunun aynısı olan ikinci bir kartın dörtte biri yırtılıp özenle saklanır. Kartın kalan dörtte üçlük parçası ise önceküçük bir buz kalıbına oturtulur ve bu daha sonra büyüğe bir buz kalıbının içinde dondurulur.

Konuğun daha önce belirlenip dörtte üçlük kısmı buz dolabında beklemekte olan kartın aynısını seçmesini sağlamak yeterli oluyor böylece. Tabii konuk kendi istediği bir kartı seçtiğinden kuşku duymamalı. Bunu sağlamak için de küçük bir hile yapmak gerekiyor. Örneğin konuk kartları keserken, el çabukluğuyla çekilmesi istenen kartın aynısından oluşan hileli kart desteyle değiştirmek gibi.

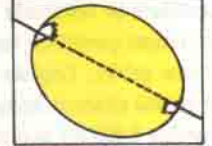
Konuk istenen kartı çekip dört parçaya ayırır ayırmaz bu parçalar elinden alınır ve belli etmeden buzlu kartın dörtte biri olan parça ile, çekilen kartın eş parçası değiştirilir. Diğer üç parça yakıldıktan sonra da konuğu şaşkına çevirmemek için hiçbir neden kalmamıştır artık.

Gelelim patlamayan balona: Uçan balonlar hemen patlamaya hazırdır. Ama bir sihirbazın elindeki balon, alışlagelmiş uçan balonlardan daha sağlamdır. Sihirbaz metal iğneyi soktuğunda patlamayan bu balon, izleyicilerden herhangi birinin ilk denemesinde hemen patlar. Çünkü balonun diğer balonlardan daha dayanıklı oluşu, bu durumda patlamasını engellemez. Bu dayanıklılık sihirbaz için yalnızca ek bir güvence niteliğindedir.

Gösteriden önce balon iyice şişirilir ve sonra yumuşak bir his verene kadar havası indirilir. Ardından yaklaşık 3 cm. uzunluğundaki iki şeffaf yapışkan bant, balonun karşılıklı iki tarafına yapıştırılır. Gösteri sırasında metal iğne yukarıdan aşağıya doğru ve yapıştırılmış olan bantların tam ortasından geçecek şekilde balona batırılır. Görünüşte hiçbirşey olmaz, çünkü yapışkan bantlar balonun delinen kısımlarını örtmüşlerdir. Yalnız, açılan deliklerden az miktarda hava kaçar. Hemen ardında iğne süratle çekip çıkarılır ve balon hafifçe havaya itilerek uçuşması sağlanır. Böylece balonun hiçbir değişikliğe uğramadığı seyirciye kanıtlanmış olur. Artık sıra balonun gerçekten patlatılmasına gelmiştir. Çünkü yavaş yavaş hava kaçmakta olan balon gittikçe küçülecektir.

Patlamayan sihirli balonun öyküsü: Balonun karşılıklı iki tarafına şeffaf birer izolebant parçası yapıştırılmıştır. Eğer metal iğne, balonun tam bu yerlerinden sokulup çıkarılırsa balon patlamaz.

İsterseniz şimdi de başta sözünü ettiğim ve benim de rol almış olduğum saat numarasına değinelim: Burada gerekli olan en önemli malzeme, saat çeşitlerinin birer kopyesidir. Özellikle insanların in çok kullandığı saat tiplerinden bulundurmak gerekir. Bu kopyelerden bir tanesi fırında ekmeğe içine yerleştirilir. Gösteri başlarken, izleyicilerin kollarındaki saatler dikkatle ve tabii belli etmeden incelenir. Ekmeğin içindeki saatle aynı özellikleri taşıyan saatin sahibi sahneye davet edilir. Bu arada saatin kayışına da dikkat etmek gerekir.

Oyuna katılan izleyicinin saati, kendisinin denetiminde tepsi içinde getirilen havanın içine konur. Aslında havanın içinde önceden parçalanarak yerleştirilmiş saat kırıkları bulunmaktadır. Gerçek saati ise sihirbaz sol eli ile çoktan saklamıştır bile. Göstermelik parçalama işlemi bittikten sonra, bir yandan sihirbaz salondaki tansiyonu yükseltirken, diğer yandan getirilen ekmeğe bir izleyiciye verilir ve onu bölmesi istenir. Ortaya çıkan saati sihirbaz sağ eline alır; bu elini yukarıya kaldırarak gerçek saati sol eline aktarırken sahte olanını sağ eline alıp kaybeder. Sonunda izleyiciye sol eliyle saatini geri verir.

Tüm bu gösterilerin hilelerini, sihirbazlık numaralarının püf noktalarını öğrendikten sonra, artık bunlar karşısında şaşırılmamızı ve yapanları alkışlamamızı gerekmez diye düşünülebilir. Ancak bir sihirbaza inanmaya niçin seve seve hazır olduğumuz sorusunun yanıtını, aslında kendi içimizin derinliklerinde bulabiliriz. **P.M.'den çev: Haldun ÖNGEL**